

SNEL NIEUWE VRIENDEN MAKEN

De start van een nieuw schooljaar is natuurlijk extra spannend voor onze nieuwe brugklassers, zoals Elijah ter Heerdt (havo/vwo) uit Westervoort en Femke de Ruig (vmbo-bb/kb) uit Duiven. Zij maakten vóór de zomervakantie al kennis met hun nieuwe klas en mentor. Na afloop gingen ze op de foto voor Candea Nieuws en beantwoordden ze enkele vragen.

HOE WAS DE KENNISMAKINGSMIDDAG?

Elijah: "Het is fijn om in de vakantie al te weten bij wie je in de klas komt en wie je mentor is. Ik denk dat we een leuke groep worden. Bij één jongen zat ik ook op het Ravelijn in de klas. We hadden gevraagd of we bij elkaar mochten en daar hebben ze rekening mee gehouden. Met z'n tweeën maak je eerder nieuwe vrienden. Mijn mentor is meneer Anthony. Hij heeft verteld over zichzelf en hoe we ons moeten voorbereiden."

Femke: "De kennismakingsmiddag was heel leuk. Er zitten aardige meiden in mijn klas, dus ik denk dat ik snel nieuwe vriendinnen heb. Jenna ken ik al van Kansrijk Onderwijs*. Mijn mentor is mevrouw Slagter. Je moet 'mevrouw' en 'meneer' zeggen en niet meer 'juf' of 'meester', zoals op de Remigiusschool. Mevrouw Slagter heeft spelletjes met ons gedaan en iedereen moest zich voorstellen."

WAAROM HEB JE VOOR CANDEA GEKOZEN?

Elijah: "Mijn advies was havo/vwo. Op Candea kun je naar een havo/vwo-brug-

klas, zodat je niet meteen voor havo of vwo hoeft te kiezen. Dat vind ik fijner. Maar dat is niet het enige. Ik ben naar de open dag geweest. Toen dacht ik 'hier zou ik wel naartoe willen'. En ik ken veel mensen op Candea. Dat is ook belangrijk."

Femke: "Ik kende Candea al best goed omdat ik heb meegedaan aan Kansrijk Onderwijs. Daardoor voel ik me al thuis op Candea en weet ik dat de docenten je graag willen helpen. Ik ben ook naar de open dag geweest. Je kon cupcakes maken, maar ook sommen en we kregen een rondleiding. Een ander voordeel is dat Candea voor mij dichtbij is, want ik woon in Duiven."

WAS JE KLAAR MET DE BASISSSCHOOL?

Elijah: "Aan de ene kant was groep 8 heel gezellig. Dat ga ik missen. Aan de andere kant was ik de basisschool wel een beetje ontgroeid. Dat ik nu weer de jongste ben, is voor mij niets bijzonders. Ik heb oudere broers, die al examen hebben gedaan."

Femke: "De basisschool werd een beetje te kinderachtig voor mij, met al die kleintjes die druk zijn als ze buitenspeken. Daar kon ik niet meer zo goed tegen. Dus ik ben wel toe aan de middelbare."

WAT STEL JE JE VOOR VAN CANDEA?

Elijah: "Dat ik heel veel nieuwe dingen ga leren, dat je steeds andere docenten in andere lokalen hebt en dat je je werk heel goed moet plannen. En huiswerk hadden we al op de basisschool. Dat zal nu wel

wat meer worden. Ik vind het niet spannend, want door de minilessen op Candea weet ik al veel van hoe het werkt op Candea."

Femke: "Ik heb zin om op kamp te gaan en leuke dingen te doen met mijn klas en ik vind het fijn dat je niet de hele dag in hetzelfde lokaal naar hetzelfde gezicht hoeft te kijken. Ik ben ook benieuwd naar nieuwe vakken zoals techniek en biologie. Meer huiswerk hoort erbij als je nieuwe dingen wilt leren. Het enige waar ik een beetje zenuwachtig voor ben, is hoe grotere leerlingen tegen je doen, maar ook dat zal wel goed komen."

WAT VOOR PERSOON BEN JE NÁ CANDEA?

Elijah: "Ik denk wel een andere persoon, maar ik hoop dat ik een aardig mens blijf. Mijn broers zijn zelfs iets aardiger geworden, haha. Ik heb nog geen idee wat ik later wil worden, behalve profvoetballer en dan het liefst in de Premier League bij Chelsea."

Femke: "Ik denk dat ik als persoon niet zal veranderen. Ik ben vrolijk, behulpzaam en nieuwsgierig. Ik denk wel dat ik dan meer op mezelf ben en veel heb geleerd. Ik wil later een beroep met dieren."

** Kansrijk Onderwijs is een project op Candea voor kinderen in groep 8 met een verwacht bb/kb- of praktijkschooladvies. Ze komen één dagdeel per week naar Candea voor praktijkvakken en om alvast te wennen aan de middelbare school. De aanmelding gaat via de basisschool.*

COLUMN

GELUKKIG, NA ZON KOMT...

Als ik dit schrijf, regent het eindelijk weer eens. Ik ben er blij mee en dat zegt heel wat, want ik ben een echte zonzonaanbidder. Aan zon hebben we de afgelopen zomervakantie bepaald geen gebrek gehad. Maar voor zon geldt dat ik er nog meer van geniet als er af en toe ook regen valt. Met vakanties werkt het eigenlijk net zo: ze zijn leuk omdat er op een gegeven moment een einde aan komt en een nieuwe periode begint, met ritme, regelmaat en structuur. Mijn kinderen zullen het niet toegeven, maar ook zij zijn er stiekem blij mee. Vorige week hebben we de school in betrekkelijke rust opgestart, deze week zijn de leerlingen er ook weer. Met alle drukte en energie die ze meebrengen. We gaan er een geweldig schooljaar van maken!

DEBBY KOK rector

AGENDA

2 sept. Kennismakingsavond 1-(s)bb/kb, 1-kb/mavo, 1-mavo/havo, 1-havo/vwo, 2-bb/kb en 2-havo/vwo. Inschrijven maatwerk (Eltensestraat). **3 sept.** Kennismakingsavond 3- t/m 5-havo en 3- t/m 6-vwo. Inschrijven maatwerk (Saturnus). **7 sept.** Kennismakingsavond 2- t/m 4-mavo. **8 sept.** Kennismakingsavond 3- en 4-bb/ kb. Kennismakingsavond MIK-klas. **14-18 sept.** Herkansingen 5-havo en 6-vwo (vorig schooljaar). **15 sept.** Start Kansrijk Onderwijs. **23-25 sept.** Internationaliseringsreis Gütersloh 3-bb/kb. **28-30 sept.** Internationaliseringsreis Bochum (bb/kb).

OGEN OPENEN EN EEN DUWTJE IN DE RUG GEVEN

Ogen openen, interesse wekken en een duwtje in de rug geven. Zo ziet Emil Glänzer heel in het kort zijn rol als Candea's nieuwe STO-coördinator. STO staat voor *Sterk Techniek Onderwijs*, een programma van de overheid om een toekomst in de techniek te promoten bij scholieren.

Volgens Emil is techniek als carrière mogelijk al tientallen jaren onderbelicht: "Eigenlijk sinds het verdwijnen van de LTS (lagere technische school, red.). Sindsdien heeft Nederland te maken met personeelstekorten in vrijwel alle technieksectoren. De bouw en de metaal, maar ook de autotechniek en de ICT. Terwijl het

vaak echt mooie beroepen zijn, waar je veel op locatie werkt en heel goed verdient. De techniekwereld is gevarieerd en ontwikkelt zich enorm snel."

Emil ziet het als de taak van de school om zoveel mogelijk leerlingen te begeleiden naar een plek die bij hen past. "Leerlingen moeten hun passie vinden, want van plezier in je werk word je gelukkiger. Het is aan mij om daarbij techniek onder de aandacht te brengen door te laten zien wat er allemaal is. Ik wil ogen openen, interesse wekken en een duwtje in de rug geven", zegt Emil, die docent media, vormgeving & ICT is.

Als STO-coördinator is Emil het aanspreekpunt voor collega's met goede ideeën, overlegt hij met andere middelbare scholen en het mbo over succesvolle projecten en bevordert hij de samenwerking met bedrijven en andere organisaties. Het geld van de overheid wordt ingezet om projecten te ondersteunen voor vmbo-leerlingen die techniek leuk vinden.

Zo wordt al enkele jaren samengewerkt met IW in Didam (opleider elektro- en installatietechniek), waar elke vrijdagochtend acht leerlingen stage lopen. Het taxibusje en de begeleiding van de leer-

lingen worden betaald met het STO-geld. Een ander mooi voorbeeld volgens Emil is de *green kart*. Dit is een bouw pakket voor een kart die op een accu rijdt. "De leerlingen kunnen eigen innovaties toevoegen. Het doel is dat ze het maximale uit de accu halen."

Emil hoopt dit schooljaar een 3D-café te openen voor omwonenden van de school. Zij kunnen dan spullen waarvan iets is afgebroken laten repareren. "We hebben daarvoor heel mooie 3D-printers. Leerlingen vinden het leuk om dingen na te maken en al helemaal als ze daarna weer gebruikt worden."

Emil is blij met de 3D-printers, waarmee hij een 3D-café voor de buurt rond de school wil beginnen.

IN THE PICTURE

'JE ZIET AAN MIJ DAT IK TECHNIEK LEUK VIND'

Op Candea kun je als leerling buiten het lesprogramma op allerlei manieren je ei kwijt. Denk bijvoorbeeld aan de musicals, de debatclub en de sporttoernooien. Céline Onck (3-mavo) koos voor iets heel anders: ze stond op haar vrije zaterdag in de kraam van Candea tijdens de Liemerse Techniekdag.

De Liemerse Techniekdag is een jaarlijks evenement om (jonge) kinderen enthousiast te maken voor techniek en technologie. Candea is stevast van de partij om het techniekonderwijs onder de aandacht te brengen, uiteraard in de hoop dat meer jongeren een technisch beroep kiezen.

Céline werd gevraagd door haar techniekdocent om mee te doen: "Dat snap ik wel, want ik ben vrolijk en spontaan. Je ziet aan mij dat ik techniek leuk vind." Céline moest niet alleen vragen beantwoorden, maar ook kinderen helpen om een vogelhuisje in elkaar te zetten. Daarvoor was veel belangstelling. "We stonden met z'n drieën en waren ontzettend druk, maar er was ook tijd voor gezelligheid onder elkaar."

Op de basisschool was handenarbeid al een favoriet vak van Céline, maar ze legt uit dat techniek op Candea daarmee niet te vergelijken is. "Je leert hoe dingen gemaakt worden en welke gereedschappen je daarbij gebruikt. We werken met

hout, maar ook met metaal en kunststof. Het is heel afwisselend en je mag je eigen draai geven aan opdrachten. Ik vind het fijn om naast de theorielessen met mijn handen bezig te zijn. Als ik het lokaal binnenloop, word ik helemaal blij. De meeste leerlingen in mijn klas vinden techniek een leuk vak." Céline is sowieso een tevreden leerling. "Toen ik de eerste keer op Candea was, voelde het meteen goed en dat is zo gebleven. De docenten zijn aardig en kunnen supergoed lesgeven. Als je iets niet begrijpt, leggen ze het op een andere manier nog een keer uit. Het meeste huiswerk kan ik tijdens de lessen doen, waardoor ik tijd overhoud voor mijn hobby's."

Wie denkt dat Céline gaat voor een toekomst in de techniek, vergist zich. "Nee hoor, ik wil leerkracht op een basisschool worden, dat is mijn droom." Wedden dat de klas van juf Céline straks regelmatig letterlijk de handen uit de mouwen steekt...

Hoe was de tweede klas?

Heel leuk. De mentor zorgde dat het lekker draaide, waardoor we een hechte groep werden.

Wat verwacht je van de derde?

Ik hoop hetzelfde, dus weer een goed jaar met goede cijfers. Zorg & welzijn komt erbij. Daar heb ik veel zin in.

Het begin van het schooljaar, is dat nog spannend?

Valt mee. De meeste leerlingen ken ik al. De mentor nog niet, maar ik ga het gewoon doen.

Wat voor leerling ben jij?

Ik ben niet lastig en probeer op te letten. Dat lukt niet altijd, want concentreren is niet mijn sterkste punt.

20 JAAR TECHNASIUM

Toen Candea in 2006 het technasium voor vwo-leerlingen in deze regio introduceerde, was het een nog onbekende onderwijsvorm. Anno 2026 is het technasium een groot succes, met ook een havo-tak en een eigen gebouw aan de Saturnus. Het twintigjarige bestaan op 1 oktober wordt uitgebreid gevierd.

Pauline Cobussen is vanaf de eerste dag als docent onderzoek & ontwerpen verbonden aan het technasium. Ze herinnert zich dat de schoolleiding meer uitdaging wilde bieden aan bèta-leerlingen. Pauline: "Ik gaf biologie, maar zei meteen ja. Ik vond alles wat nieuw was leuk. Ik heb geen moment spijt gehad. Niets kan deze manier van onderwijs geven overtreffen."

Die manier van onderwijs geven houdt in dat leerlingen werken aan concrete opdrachten van bedrijven en andere organisaties. "Het motiveert dat het geen fictieve situaties uit een boek zijn en dat ze serieus worden genomen door de opdrachtgever." Een ander belangrijk onderdeel van het technasium is het leren van vaardigheden, zoals samenwerken, presenteren, communiceren en natuurlijk onderzoeken en ontwerpen.

Het technasium is vanaf het begin populair bij leerlingen. Die komen niet alleen uit Duiven en Westervoort, maar ook uit Arnhem en Velp, de Betuwe en de rest

van de Liemers. Maar volgens Pauline is het technasium niet voor iedere leerling geschikt: "Je hebt heel veel vrijheid, maar dat moet je wel aankunnen. Leerlingen moeten zelf structuur aanbrengen en dat ook leuk vinden. Daar staat tegenover dat je werkt in een heel open gebouw, waar alle leerjaren door elkaar heen lopen en elkaar helpen."

Landelijk zijn er inmiddels meer dan honderd technasiums scholen, die aan strenge eisen moeten voldoen. "We moeten bijvoorbeeld ieder jaar laten zien dat de kwaliteit van de meesterproeven van de leerlingen van voldoende niveau is en dat de scholing van de medewerkers op orde is. Alleen dan wordt de accreditatie verlengd en mogen we het predicaat 'Technasium' met het bijbehorende bordje aan de gevel blijven voeren."

FEESTWEEK

Het twintigjarige bestaan van het technasium wordt gevierd met een feestweek. Alle huidige technasiumleerlingen gaan naar Enschede voor een bezoek aan de Hogeschool Saxion (havo), de Universiteit Twente (vwo), de Future Factory en enkele bedrijven. Andere activiteiten zijn een dag voor alle technasiumcollega's van de afgelopen twintig jaar, een middag voor ondernemersvereniging Lindus en op 1 oktober een reünie voor oud-leerlingen, samenwerkingspartners en andere relaties.